

**NAČIN PODNOŠENJA ZAHTJEVA I POTREBNA
DOKUMENTACIJA ZA IZDAVANJE DOZVOLE ZA
STAVLJANJE VETERINARSKOG LIJEKA U PROMET**

Zahtjev za izdavanje dozvole za lijek za upotrebu u veterinarstvu (u daljem tekstu: veterinarski lijek) podnosi se Institutu za lijekove i medicinska sredstva (CInMED) u prethodno dogovorenom terminu. Termin za predaju zahtjeva se zakazuje na **tel. br. +382 20 310 280**.

Sadržaj zahtjeva za izdavanje dozvole za lijek i potrebna dokumentacija su propisani:

- [Zakonom o lijekovima](#) ("Službeni list CG", br. 080/20), i
- [Pravilnikom o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet](#) ("Službeni list CG", br. 21/16 i 55/19)

Podaci o lijeku moraju biti identično navedeni u svoj dostavljenoj dokumentaciji, u zahtjevu, predlogu sažetka karakteristika lijeka, uputstva za lijek i pakovanja (u slučaju da se zaštićeno ime lijeka u nekim djelovima dokumentacije razlikuje od imena lijeka u ostalim djelovima dokumentacije, to mora biti napisano i obrazloženo).

U skladu sa članom 46 zakona, Institut u postupku izdavanja dozvole za lijek ne procjenjuje da li postoji povreda intelektualne odnosno industrijske svojine. U dokumentima koja se predaju uz zahtjev za dobijanje dozvole za lijek nije potrebno navoditi oznake zaštite naziva lijeka.

Propisanu dokumentaciju za izdavanje dozvole za lijek treba pripremiti na sljedeći način:

DIO 1 (PART 1)
1.A. Administrativni podaci
<p>Propratno pismo</p> <p>Propratno pismo zahtjeva za izdavanje dozvole za lijek treba predati na obrascu za propratno pismo za izdavanje dozvole za veterinarski lijek koji možete preuzeti ovdje.</p> <p>Ukoliko se u istom regulatoru, podnosi dokumentacija za više zahtjeva, propratno pismo se podnosi za svaki farmaceutski oblik, jačinu lijeka, vrstu i veličinu pakovanja.</p>
<p>Zahtjev za izdavanje dozvole za lijek</p> <p>Zahtjev se podnosi za svaki farmaceutski oblik, jačinu, vrstu i veličinu pakovanja lijeka.</p> <p>Obrazac zahtjeva za izdavanje dozvole se može preuzeti ovdje.</p> <p>Forma obrasca ne smije se mijenjati. Djelovi obrasca koji nisu primjenljivi na zahtjev treba da budu obilježeni sa N/P (nije primjenljivo) - ne treba brisati djelove koji se ne mogu popuniti zbog nedostatka podataka.</p> <p>Obrazac mora biti ispunjen elektronski, potpisan od strane odgovornog lica za dobijanje dozvole za lijek sa pečatom podnosioca zahtjeva ili potpisan elektronskim potpisom i elektronskim pečatom u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska identifikacija i elektronski dokument.</p> <p>Prilikom popunjavanja podataka o farmaceutskom obliku, pakovanju i putu primjene, potrebno je koristiti standardne termine EDQM.</p>
<p>Obrazloženje za tip zahtjeva</p> <p>Potrebno je dostaviti obrazloženje i dokaze za vrstu zahtjeva u skladu sa Prilogom 3, Glava III Pravilnika o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet - Posebne vrste zahtjeva za izdavanje dozvole za stavljanje veterinarskog lijeka u promet.</p>

Pravna dokumentacija

Dokumentacija o podnosiocu zahtjeva

- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata (CRPS) u Crnoj Gori;
- Ugovor o zastupanju (koji mora sadržati ovlaštenje za zastupanje za teritoriju Crne Gore, listu proizvoda i utvrđeno osiguranje od odgovornosti za eventualnu štetu koja nastane upotrebom lijeka u Crnoj Gori). Dostaviti original u papirnoj ili elektronskoj formi u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska identifikacija i elektronski dokument ili notarski ovjerenu kopiju ugovora.

Odgovorna lica

Odgovorno lice za dobijanje dozvole za lijek, izmjenu, dopunu i obnovu dozvole

- izjava odgovornog lica podnosioca zahtjeva/ nosioca dozvole za lijek u kojoj se imenuje odgovorno lice za dobijanje dozvole za lijek, izmjenu, dopunu i obnovu;
- dokaz o radnom odnosu
- Podnosilac zahtjeva/ nosioc dozvole za lijek sa odgovornim licem mora imati zaključen ugovor o radu sa punim radnim vremenom, kojim su definisane obaveze imenovanog lica za poslove dobijanja, izmjene, dopune i obnove dozvole za lijek u skladu sa propisima;
- dokaz o stručnoj spremi;
- potvrda od Poreske uprave o prijavi na osiguranje iz radnog odnosa;
- CV.

Odgovorno lice za farmakovigilancu

- izjava odgovornog lica podnosioca zahtjeva/ nosioca dozvole za lijek u kojoj se imenuje odgovorno lice za farmakovigilancu i u kojoj se navodi da je imenovano lice za farmakovigilancu dostupno 24 sata. U izjavi je potrebno navesti 24 - satne kontakt podatke odgovornog lica za farmakovigilancu (mob. telefon, mejl);
- dokaz o radnom odnosu
- Podnosilac zahtjeva/ nosioc dozvole za lijek sa odgovornim licem mora imati zaključen ugovor o radu sa punim radnim vremenom, kojim su definisane obaveze imenovanog lica za poslove farmakovigilance u skladu sa propisima;
- dokaz o prebivalištu – kopija lične karte ili potvrda nadležnog organa o prebivalištu;
- dokaz o stručnoj spremi – član 44 stav 5 Zakona o lijekovima;
- potvrda od Poreske uprave o prijavi na osiguranje iz radnog odnosa;
- CV.

Ukoliko je podnosilac zahtjeva dostavio navedenu dokumentaciju uz neki od prethodnih zahtjeva, nije potrebno da istu dokumentaciju dostavlja prilikom podnošenja novih zahtjeva (sve dok su navedena dokumenta važeća), već da navede uz koji je prethodni predmet/zahtjev dostavljena odgovarajuća dokumentacija.

Dokumentacija za mjesto/a proizvodnje aktivne supstance i lijeka

Šema povezanosti proizvođača za Crnu Goru

Potrebno je dostaviti šemu povezanosti sa precizno nevedenim nazivima i adresama proizvođača uključenih u sve faze proizvodnje aktivne/ih supstance i gotovog lijeka. Precizirati proizvođače odgovorne za stavljanje lijeka u promet za Crnu Goru.

Sva mjesta proizvodnje i kontrole koja se spominju u cijelom dosijeu moraju da budu konzistentna po pitanju naziva, detaljne adrese i aktivnosti, odnosno faze proizvodnje (šema povezanosti, Part 2, zahtjev za izdavanje dozvole i uputstvo za lijek). Ukoliko postoje razlike dostaviti obrazloženje.

Mjesta proizvodnje aktivne/ih supstance/i

Za sva mjesta uključena u postupak proizvodnje aktivne supstance i intermedijera dostaviti izjavu odgovornog lica (*Qualified Person - QP*) o ispunjenosti GMP uslova:

- proizvođača lijeka koji koristi aktivnu supstancu kao polazni materijal (ako je iz države članice EEA) i
- proizvođača lijeka odgovornog za stavljanje serije lijeka u promet.

Moguće je dostaviti i jednu QP izjavu u ime proizvođača lijeka koji su obavezni da daju QP izjavu. QP izjavu pripremiti u skladu sa važećom verzijom EMA smjernice: *Guidance for the template for the qualified person's declaration concerning good manufacturing practice (GMP) compliance of active substance manufacture "The QP declaration template"* koju možete preuzeti [ovdje](#).

CEP

Ukoliko je kvalitet aktivne supstance u skladu sa CEP sertifikatom (*European Pharmacopoeia certificate of suitability*), dostaviti kopiju CEP sertifikata sa popunjenim dijelom Declaration of Access.

ASMF

Ukoliko se dokumentacija o aktivnoj supstanci prilaže u *Active Substance Master File (ASMF)* formatu, dostaviti i zatvoreni dio ASMF (*ASMF restricted part; RP*). Uz ASMF dostaviti Pismo pristupa (*Letter of access*) i/ili propratno pismo (*Submission Letter*) u skladu sa *Annex 2* odnosno *Annex 3* smjernice *Guideline on Active Substance Master File Procedure*, EMEA/CVMP/134/02 Rev 4/ Corr.

Zatvoreni dio ASMF slati na adresu:

Institut za lijekove i medicinska sredstva Crne Gore
Bulevar Ivana Crnojevića 64A
81000 Podgorica
Crna Gora

Izuzetno, za lijekove registrovane centralizovanim postupkom u Evropskoj uniji, ASMF RP se dostavlja isključivo na zahtjev Instituta.

Mjesta proizvodnje lijeka

Za sva mjesta uključena u postupak proizvodnje lijeka, dostaviti:

- GMP sertifikat u skladu sa članom 118 Zakona o lijekovima, i
- dozvolu za proizvodnju lijeka.

Pregled statusa dozvola za stavljanje lijeka u promet u drugim zemljama

Lista zemalja u kojima je izdata dozvola za stavljanje lijeka u promet, u kojima je zahtjev za dobijanje dozvole za lijek podnešen ili odbijen, za isti lijek kao i lijek za koji je predat zahtjev u Crnoj Gori. Navesti naziv pod kojim je lijek dobio dozvolu za stavljanje u promet, datume i brojeve dozvola. Lista treba da sadrži podatak u kojim zemljama je lijek stavljen u promet. Ukoliko je zahtjev za izdavanje dozvole za lijek odbijen u nekoj državi, dostaviti obrazloženje razloga za odbijanje izdavanja dozvole za lijek.

Dozvole za stavljanje lijeka u promet izdate u drugim zemljama

Uz dozvole za stavljanje lijeka u promet (ili rješenje o obnovi dozvole za lijek) izdate u drugim zemljama, dostaviti poslednje odobrene tekstove sažetka karakteristika lijeka i uputstva za lijek.

DIO 1 (PART 1)

B. Sažetak karakteristika lijeka, obilježavanje i uputstvo za lijek

Predlog sažetka karakteristika lijeka i uputstva za lijek za Crnu Goru

Predloge tekstova sažetka karakteristika lijeka (SPC) i uputstva za lijek (PL) dostaviti na obrascima koji su dostupni na portalu CInMED.

Obrasce treba dostaviti u Word formatu (docx), sa navedenim podacima o nosiocu dozvole za stavljanje lijeka u promet u Crnoj Gori i usklađene sa tekstovima referentnih dokumenata (odobrenih u zemlji porijekla odnosno referentnog lijeka). Prevod mora da bude urađen od strane stručnog lica poštujući stručnu terminologiju.

Predlog SPC i PL za Crnu Goru treba da se odnosi samo na one farmaceutske oblike, jačine i/ili veličine pakovanja lijeka za koje je podnijet zahtjev u CInMED.

Pored predloga teksta SPC i PL za Crnu Goru, potrebno je dostaviti referentna dokumenta koja su korištena prilikom izrade predloga SPC i PL za Crnu Goru: poslednje odobrene verzije tekstova SPC i PL u zemlji porijekla odnosno referentnog lijeka, na engleskom jeziku (uz naznaku u kojoj zemlji i kada je kao takav odobren), odnosno na srpskom, hrvatskom ili bosanskom jeziku ukoliko su to države porijekla.

Ukoliko je lijek odobren u EU, potrebno je dostaviti poslednji odobreni SPC i PL iz EMA (za CP postupak), referentne države (za MRP ili DC postupak), odnosno države članice EU (za nacionalni postupak).

Za generički lijek potrebno je dostaviti poslednji odobreni SPC i PL (na engleskom jeziku) referentnog lijeka na kojeg se podnosi zahtjev poziva.

Predlog obilježavanja unutrašnjeg i spoljašnjeg pakovanja

Potrebno je dostaviti predlog spoljašnjeg i unutrašnjeg pakovanja lijeka, u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu obilježavanja pakovanja veterinarskog lijeka i sadržaju uputstva za veterinarski lijek („Službeni list Crne Gore“, broj 82/23) (u daljem tekstu: Pravilnik o obilježavanju).

Predlog pakovanja obilježenog na crnogorskom jeziku dostaviti u Word formatu (docx) na obrascu koji je dostupan na portalu CInMED. Obrazac za obilježavanje spoljnog i unutrašnjeg pakovanja lijeka, koristi se **isključivo** za predloge pakovanja na crnogorskom jeziku.

Za lijekove čije je spoljašnje pakovanje obilježeno na stranom jeziku potrebno je dostaviti:

- mock-up/labelling odobrenog stranog pakovanja;
- predlog dodatne naljepnice za Crnu Goru u skladu sa članom 8 Pravilnika o obilježavanju;
- izjavu o identičnosti dokumentacije odobrene od strane nadležnog tijela u zemlji iz koje dolazi predloženo pakovanje i dokumentacije koja je dostavljena CInMED. Izjava treba da sadrži informaciju da je dokumentacija, uključujući sve izmjene i dopune, identična dokumentaciji koja je odobrena od strane nadležnog tijela u zemlji iz koje dolazi predloženo pakovanje. Ukoliko postoje razlike u dokumentaciji, potrebno ih je navesti i obrazložiti;
- izjavu podnosioca zahtjeva o potrošnja lijeka u Crnoj Gori.

Za lijekove čije je spoljnje pakovanje obilježeno na jeziku koji je u službenoj upotrebi u Crnoj Gori dostaviti:

- mock-up/labelling odobrenog pakovanja;
- predlog dodatne naljepnice u skladu sa članom 9 Pravilnika o obilježavanju;
- izjavu o identičnosti dokumentacije odobrene od strane nadležnog tijela u zemlji iz koje dolazi predloženo pakovanje i dokumentacije koja je dostavljena CInMED. Izjava treba da sadrži informaciju da je dokumentacija, uključujući sve izmjene i dopune, identična dokumentaciji koja je odobrena od strane nadležnog tijela u zemlji iz koje dolazi predloženo pakovanje. Ukoliko postoje razlike u dokumentaciji, potrebno ih je navesti i obrazložiti.

DIO 1 (PART 1)

C. Ekspertski sažeci o kvalitetu, bezbjednosti i efikasnosti

<p>Potrebno je priložiti ekspertne sažetke o rezultatima farmakoloških ispitivanja (fizičko-hemijskih, bioloških ili mikrobioloških), ispitivanja bezbjednosti i rezidua, pretkliničkih i kliničkih ispitivanja i ispitivanja procjene mogućih rizika koji veterinarski lijek predstavlja za životnu sredinu, sa obrazloženjem za korišćenje odgovarajućih naučnih podataka iz literature.</p> <p>Ekspertski sažeci treba da budu potpisani i datirani. Priložiti podatak o stručnoj kvalifikaciji, obuci i radnom iskustvu autora izvještaja (biografiju).</p>
<p>DIO 2 (PART 2)</p> <p>Podaci o kvalitetu lijeka</p> <p>Farmaceutski (fizičko-hemijski, biološki ili mikrobiološki) podaci</p>
<p>DIO 3 (PART 3)</p> <p>Podaci o ispitivanju bezbjednosti i rezidua</p>
<p>DIO 4 (PART 4)</p> <p>Podaci o pretkliničkim i kliničkim ispitivanjima lijeka odnosno podaci o ispitivanju efikasnosti imunološkog veterinarskog lijeka.</p>
<p>Dokumentacija koja se odnosi na farmakovigilancu u skladu sa zakonom</p>
<p>Izjave podnosioca zahtjeva</p> <p>Podnosilac zahtjeva treba da uz zahtjev priloži izjavu kojom se obavezuje da će standarde i uzorke neophodne za kontrolu kvaliteta, dostaviti na zahtjev Instituta, najkasnije u roku od 30 dana.</p>

Napomene važne za pripremu i predaju zahtjeva:

Dokumentacija koja se predaje u papirnoj formi, mora biti pripremljena u registratorima formata A4 sa tvrdim koricama, koji na bočnoj strani sadrže sljedeće podatke (štampanim slovima – ne prihvataju se zahtjevi ispisani rukom):

- nazivu lijeka, jačini, farmaceutskom obliku, vrsti i veličini pakovanja;
- podnosiocu zahtjeva;
- proizvođaču.

Dokumentaciju treba strukturirati po šemi i redosledu iz Priloga 3 Pravilnika o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet.

Ukoliko u postupku procjene dokumentacije, budu zahtijevane korekcije SPC, PL, unutrašnjeg ili spoljašnjeg pakovanja za Crnu Goru, svaku novu korigovanu verziju ovih dokumenata treba dostaviti u elektronskom obliku. Korekcije na prethodnoj verziji SPC i PL treba raditi sa uključenom opcijom „Track changes“ (dostaviti i „Track Changes“ i „Clear“ verzije korigovanih dokumenata).

Svu dokumentaciju, osim prpratnog pisma (koje se dostavlja u papirnoj formi), i obrasca zahtjeva (koji se dostavlja u papirnoj i elektronskoj formi), poželjno je dostaviti u elektronskoj formi, u sljedećim formatima: Word dokumenta (docx), Excel Worksheets (xlsx) i PDF.

Uz zahtjev za izdavanje dozvole za lijek po ubrzanom postupku u skladu sa članom 62 Zakona o lijekovima (koji je već dobio dozvolu za lijek u zemljama Evropske Unije, centralizovanim postupkom (CP), postupkom međusobnog priznavanja (MRP) ili decentralizovanim postupkom (DC)), potrebno je priložiti:

- izvještaj o ocjeni (Assessment report) o lijeku izdat od EMA ili referentne države članice, za lijekove odobrene po centralizovanom postupku (CP), decentralizovanom postupku (DC) ili postupku međusobnog priznavanja (MRP);
- podatak o ostalim državama članicama koje su učestvovala u DC ili MRP postupku;

- izjavu podnosioca zahtjeva da je dokumentacija na osnovu koje se zahtijeva izdavanje dozvole za lijek u Crnoj Gori identična dokumentacija na osnovu koje je izrađen i izdat Izvještaj o ocjeni o lijeku (*Assessment report*), uključujući i sve izmjene koje su odobrene do dana podnošenja zahtjeva, odnosno da je dostavljena dokumentacija važeća u državama članicama Evropske unije;
- izjava podnosioca zahtjeva da će u slučaju trajnog ili privremenog oduzimanja dozvole za stavljanje lijeka u promet u Evropskoj uniji, kao i o svim hitnim bezbjednosnim mjerama, bez odlaganja obavijestiti Institut.

Ukoliko podnosilac zahtjeva posjeduje izvještaje o ocjeni dokumentacije o lijeku za pojedine djelove dokumentacije (kvalitet, bezbjednost i efikasnost, odnosno studija BE i PSUR) izdate od strane nadležnih regulatornih tijela u zemlji porijekla (regulatorna tijela u zemljama okruženja sa kojima CInMED ima Ugovore o saradnji ili iz postupaka registracije u EU), može ih dostaviti u okviru Parta 1. U ovom slučaju potrebno je dostaviti i izjavu podnosioca zahtjeva/proizvođača o identičnosti dokumentacije podnijete u CInMED sa dokumentacijom koja je odobrena od strane regulatornog tijela države iz koje je dostavljen izvještaj o ocjeni dokumentacije o lijeku. Ukoliko postoje razlike u dokumentaciji potrebno ih je navesti i obrazložiti.